

Dineke Veerman

GEEF ZE GEEN PAPAYA

Zuid-Amerikaanse reisavonturen

Mosae Mondo

© 2015, Dineke Veerman
Mosae mondo

ISBN 978 90 8666 361 3
NUR 508
foto's: Dineke Veerman
ontwerp omslag en opmaak: Boekenplan

Alle rechten voorbehouden, niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnames, of op enigerlei andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

“No hay que dar la papaya”

Colombiaanse uitdrukking

INHOUD

Colombia 9

- Boeiend Bogotá 11
- No hay que dar la papaya... 15
- Tayrona National Park 18

Suriname 27

- Surinaamse (eigen)aardigheden 29
- Jungletour 32
- Meermaals Mariënborg 37

Ecuador 41

- Kerst in de tropen 43
- Galapagos 47

Peru 51

- Chacha Trail 53
- Onbekend Noord-Peru 59
- De laatste echte Inca's 65
- Peruaanse logica 69
- Onderhoudsvrij 72
- Nederlandse leraren doen niets! 75
- Mooi Maras 79
- Bijzondere mensen 83
- Fietsend richting jungle 85
- Llaqtapata 89
- Maukallaqta 93

Bolivia 99

- Geen trein, gas, benzine... 101
- Zoutpanne 107
- Sí, Potosí 110
- Jezuïeten 113
- Takesi Trail 118

Argentinië - inclusief Patagonië 121

- Buenos Aires 123
- Naar het einde van de wereld 126

Chileens Patagonië en Paaseiland 131

- Patagonië 133
- Paaseiland 138

Brazilië 143

- Braziliaans avontuur 145
- Rio en zo 148

Handig om te weten 151

Literatuurlijst 155

South America

COLOMBIA

Cartagena, Colombia

BOEIEND BOGOTÁ

Een enorme zwarte, gladde hand staat in de hal. Imposant niet alleen door het formaat, maar ook door de vorm. Het is een hand van een nogal dikke persoon, te zien aan de bolle handrug en de dikke vingers. Wij hebben snel door dat de kunstenaar, Fernando Botero, beroemd is geworden met het schilderen van voluptueuze vrouwen. Zijn museum hier in het centrum van Bogotá hangt er vol mee. Fantastisch vind ik de dikke balletdanseres, met enorme knieën en bovenbenen, maar wel in een zeer bevallige houding. Of het dansende paar in zwart en blauw. Of het bolle, blozende gezin. Vrolijk en humoristisch is bijvoorbeeld zijn schilderij van een eigen tentoonstelling. Je ziet een zaal met schilderijen van Botero. Het publiek dat er rondloopt is al net zo rondborstig als de figuren op zijn schilderijen.

In de jaren vijftig vertrekt Botero naar Europa om te studeren aan de kunstacademie in Madrid, maar veel liever gaat hij zelf op pad om vooral oude meesters te bestuderen. Vóór zijn vertrek werkt Botero in Medellín en Bogotá, waar een aantal werken al in 1951 tentoongesteld wordt. In Barcelona staat een prachtige, enorme en bolle kat en in Cartagena komen we een liggende vrouw tegen, waar gladde plekken op de billen en borsten het vele aanraken verraden. In Medellín staan manshoge beelden, waarvan gezegd wordt dat Botero ze niet kon inpakken om mee te nemen naar Europa.

In zijn eigen museum zijn er naast de vele eigen doeken ook andere, vaak beroemde, werken te bewonderen. We herkennen een doek van Guayasamín, wiens museum we kennen in Quito, Ecuador. Verder Matisse, Dalí, Giacometti. Je kunt hier zeker uren doorbrengen!

We willen nog veel meer doen en zien... Iedereen bezoekt het Museo de Oro, echt een must! Niet voor te stellen, hoeveel goud hier tentoongesteld wordt! Duizenden voorwerpen. De collectie is in totaal 35.000 artefacten groot en enkele duizenden worden hier tentoongesteld. De toegangsprijs is belachelijk laag (ongeveer € 3,00) voor zo'n immens gebouw met zo veel prachtige voorwerpen. Twee volledige verdiepingen laten het goud zien dat bewerkt is door de oorspronkelijke bewonersgroepen, vooral door de Muisca van de Caraïbische kust. Zeer fijn bewerkte doekspelden, hangers, siervoorwerpen, alles blinkt. Groepen schoolkinderen worden al op jonge leeftijd voorgelicht over het verleden. Er loopt een groep kinderen, niet ouder dan een jaar of vijf, met hun juffen. Her en der moeten ze even zitten. De gids vertelt, de leidsters houden orde en de kinderen kijken ademloos naar ons, westerse toeristen.

Op straat is ook genoeg te zien. De man die een piramide van eieren op een handkar meeneemt en in staat blijkt lastige stoepjes te nemen, de indiaanse vrouwen die, tegen de kerkmuur gezeten, hun borduurwerkjes maken, of de vloerkledenverkoper die bijna de hele voorraad uitstalt over zijn eigen auto. Ondertussen zijn er prachtige koloniale panden te zien en wordt her en der in tegels iets van de geschiedenis verteld. De meest indrukwekkende muur is die waar heel veel tableaus gedenken dat hier presidentskandidaat Jorge Eliécer Gaitán in 1948 werd vermoord. Deze daad wordt de start van 'La Violencia', de periode van geweld die tot enkele jaren geleden duurde. Ook nu nog vrezen mensen in Europa het geweld in Colombia, maar wij ervaren dat het nu over het algemeen een heel vredig land is met ontzettend vriendelijke mensen. Natuurlijk moet je niet diep de jungle in gaan en je op de hoogte houden van de bewegingen van de FARC, maar wij hebben alleen heel erg positieve ervaringen.

De taxichauffeur in Tunga lacht mij uit om het dikke slot dat ik op mijn tas heb. En bij een pintransactie bij een automaat ergens op straat, als het geld niet direct uit de muur komt en wij denken dat de automaat niet deugt en ons omdraaien, komt een man naar ons toe met het geld: "Dit geld van u kwam nog uit de automaat."

We logeren in de wijk La Candelaria in een prachtig backpackershotelletje voor jong en ouder, met een rustige patio, waar je kunt lezen, ontbijten en een avondmaal bestellen. Het is er heel huiselijk met een zwarte kat die je verwelkomt. Je kunt kiezen uit kamers met eigen douche en toilet, kamers met gemeenschappelijke voorzieningen en kleine slaapzaaltjes met stapelbedden. Voor elke portemonnee is er iets te vinden. Vanuit hier kun je de hele wijk en het hele centrum belopen. De kunst ligt op straat, dat wil zeggen in de muren, met indrukwekkende muurschilderingen, en hangt boven je hoofd, in de vorm van menselijke figuren met soms een hengel en allerhande rare attributen, van fiets tot kinderwagen.

Er is veel geschiedenis te zien en ook te beleven in Bogotá centrum. Wij zien de tekst over de ontsnapping van Simón Bolívar op de muur van een koloniaal pand. De straten in de buurt van het regeringspaleis zijn vol met winkeltjes die allerlei militaire spullen verkopen. Maar niet alleen de legerboots, ook roze hoge gympen, mooie mutsjes en brillen, die dan wel weer in camouflagestijl. We vragen ons af of Tanja Nijmeijer hier ook winkelt... Deze Nederlandse vrouw kwam in 1998 voor een stage in Colombia, maakte haar studie in Nederland af, maar keerde in 2000 terug om zich in 2002 aan te sluiten bij de FARC. In 2007 werd bij een aanval op een FARC-kamp haar dagboek gevonden. Inmiddels zijn over haar een documentaire en een boek verschenen.

Wij mogen van een jonge politieagent niet verder dan de militaire winkeltjes. Bij de eerstvolgende hoofdstraat

wordt het volgens hem gevaarlijk gebied. We gaan terug langs het paleis, waar we nog een glimp van de wisseling van de wacht opvangen. Er is veel publiek én veel politie. Later horen we en zien we ook nog dat er een demonstratie gehouden wordt voor tegemoetkomingen aan de slachtoffers van het guerillageweld. Alles verloopt gelukkig vreedzaam.

We hebben helaas geen tijd meer voor het kabelbaantje naar de top van de Monserrate, de Quinta de Bolívar of de Casa de Moneda, maar dan hebben we een reden om eens terug te keren.

Aan het eind van onze reis, bij terugkeer in Bogotá, maken we nog wel een swingende avond mee bij de cd-presentatie van Maite Hontelé. Ik heb over haar gelezen in het tijdschrift *La Chispa* in Nederland en heb van een groepslid uit mijn laatste Peru-reis ook nog eens meegekregen vooral te proberen naar een optreden van haar te gaan. Maite Hontelé is een Nederlandse trompettiste die in Colombia woont en werkt met een salsaband. Ze is er ondertussen al heel beroemd en wij kunnen haar optreden en presentatie van de nieuwste cd op onze laatste avond meemaken, omdat we via Facebook contact gezocht hebben en gevraagd hebben waar ze optreedt. Het wordt een superswingende avond. Als gewoonlijk moet je geduld hebben voordat de band begint, het muzikale deel start niet vóór elf uur, maar dan heb je ook wat... Het is vol, het is warm, maar iedereen is vrolijk en beweegt op alles mee. Tegen half twee lopen wij mét cd's naar ons nabijgelegen hotel, waar ik om drie uur al weer op moet staan voor vertrek naar het vliegveld en de terugvlucht naar huis. Maite wordt in 2014 genomineerd voor een Latin Grammy, maar moet die prijs laten aan Marc Anthony. Evengoed een geweldige prestatie! Informatie over haar optredens, diverse verslagjes en video's zijn te vinden op haar Facebookpagina.

NO HAY QUE DAR LA PAPAYA...

Wauw! De hitte slaat ons lam! Het is erg wennen aan het klimaat hier in Cartagena. Vanuit Bogotá zijn we aangekomen aan de Caraïbische kust. We vinden onderdak in de wijk Getsemani, bij Doña Marta, een adresje via een vriendin van mij die voor Artsen zonder Grenzen hier in de buurt gewerkt heeft. Het hotelletje van Doña Marta heet Casa Villa Colonial in Calle de la media luna 10-89 , Tel. 664 5421 en WWW.CASAVILLACOLONIAL.COM Niet te verwarren met Hotel Villa Colonial, dat is een stuk duurder!

Marta is een opgewekte, enthousiaste vrouw die ons moederlijk toespreekt: “No hay que dar la papaya”. Wat zoveel betekent als ‘je moet ze (mannen) geen gelegenheid bieden’, oftewel stevig optreden. We ondervinden nooit enige hinder en gaan de dagen die we hier hebben al vroeg op pad.

De oude stad heeft achter de gerestaureerde stadspoort het plein waar vroeger de slaven verhandeld werden. De stadsmuren zijn kilometers lang gerestaureerd en beloopbaar en bieden uitzicht op de nieuwe stad met enorme flatgebouwen. Wat een verschil in sfeer! Wij lopen in een dorp, het oude centrum, terwijl de stad meer dan een miljoen inwoners heeft. We lopen door nauwe straatjes met kleine huisjes en koloniale gebouwen, de meeste prachtig opgeknapt. Veel bewoners zorgen met kleurige bloemen buiten voor een vrolijke aanblik. Er zijn ook hier sprekende muurschilderingen, zoals afbeeldingen uit de slaventijd en humoristische moderne dingen als een man die met twee stokken een camera over de grond voor zich uitschuift.